

146
20. ágúst

LÖGREGLUSAMÞYKKT

fyrir Kjósarsýslu.

I. KAFLI.

Um reglu og velsæmi á almannafæri.

1. gr.

Á almannafæri mega upphot og óspektir ekki eiga sér stað. Ekki mega menn safnast saman á almannafæri, svo að til tálmunar sé fyrir umferð.

Pegar talað er um almannafæri í samþykkt þessari, er átt við götur, vegi og svæði, sem almenningur fer um eða ætluð eru til almennings afnota, svo sem leikvelli, torg, bryggjur o. s. frv.

2. gr.

Pegar fjölmenni safnast saman á almannafæri, þar á meðal við dyr sölubúða eða samkomuhúsa eða annars staðar, þar sem almenningur kemur saman, skulu menn haga sér eftir þeim fyrirmælum, sem lögreglan setur til þess að varðveita góða reglu.

3. gr.

Allir, sem fara um götur og vegi sýslunnar, hvort heldur er gangandi, riðandi, á vagni, í bifreið, á hjólum eða öðrum fararkosti, skulu, þá er þeir mæta einhverjum, eða einhver vill komast fram fyrir þá, halda sér, gripum sínum og farartækjum á vinstri helmingi vegarins svo nærri götubrún, sem auðið er. Sá, sem vill komast fram fyrir vegfarendur, skal víkja til hægri handar, svo sem nauðsyn krefur. Við vegamót skal, ef þörf gerist, sá biða, sem hefur farartæki á vinstri hönd.

4. gr.

Á almannafæri má ekki fljúgast á, æpa eða hafa í frammi annan hávaða, ofsalegt eða móðgandi athæfi, sem raskar allsherjar reglu, ónáða vegfarendur eða þá, sem í nágreininu búa.

5. gr.

Bannað er að hafast að óþörfu nokkuð það að, sem raskar næturro manna, og enginn má að ástæðulausu berja á dyr eða glugga, hringja dyrabjöllu eða aðhafast nokkuð það, er ónáðar eða móðgar húsbúendur.

6. gr.

Á fjölförnum götum og vegum er bannað að leika nokkra þá leiki, er hindrað geta umferð eða hætta getur stafað af. Sömuleiðis er bannað að hanga utan á vögnum, sleðum eða bifreiðum, sem eru á ferð um götur eða vegi, eða festa við þessi farartæki sleða, handvagna eða annað, sem til óþæginda getur orðið.

7. gr.

Ekki má skjóta úr byssu, riffli eða skammybyssu, af boga eða öðrum skotvopnum, á eða yfir fjölfarnar götur og vegi, né heldur kveikja þar í púðri, olíu, benzini eða öðrum eldfimum efnum eða sprengiefnum. Eigi má heldur kasta á götur eða vegi glerbrotum, sorpi, slori eða nokkru öðru því, er til tjóns eða óþæginda getur orðið fyrir umfarendur. Nauðsynlegar sprengingar við eða nálægt almannafæri má aðeins gera með leyfi lögreglustjóra og skal ætíð er um slíkt leyfi er sótt, tilgreina hver framkvæmi verkið og ber bæði verkstjóri og sá, sem verkið er unnið

fyrir, ábyrgð á, að allrar varúðar sé gætt. Sprengiefni og önnur slík eldfim efni 146
 má hvorki geyma í íbúðarhúsum né annars staðar, þar sem hætta getur stafað af. 20. ágúst

8. gr.

Enginn má vera dulklæddur á almannafæri, nema hann sé á leið af eða á grimu-
 dansleik eða álfadans. Ekki heldur í búningi, sem misbýður velsæmi. Einnig er
 bannað að hafa í frammi hneykslanlegt athæfi á almannafæri, svo sem með orðum
 eða látbragði, með því að fletta sig klæðum, eða gera þarfir sínar á hneykslanlegan
 hátt. Enginn má baða sig eða synda nakinn svo nærri umferð eða manna bústöðum,
 að hneyksli valdi.

9. gr.

Druknum mönnum, sem finnast ósjálfbjarga eða eru með óspektir á almanna-
 færi, skal ráðstafa á tryggilegan hátt, þar til þeir eru komnir til sjálfs sín aftur.
 Þeim mönnum, sem sökum ölæðis hafa í frammi hávaða eða ósæmilegt athæfi eða
 látbragð á almannafæri, skal ráðstafa á sama hátt, þar til þeir koma til sjálfs sín
 aftur og skulu þeir þá enn fremur sæta sektum eftir samþykkt þessari, fyrir röskun
 á allsherjar friði og reglu, er þeir kunna að hafa valdið með drykkjuæði sínu.

10. gr.

Hver sá, sem staddur er á almannafæri, er skyldur til þess að segja til nafns
 síns ef lögregluvaldið krefst þess.

11. gr.

Almenningi er skylt að hlýða öllum skipunum lögregluvaldsins. Ef nauðsyn
 ber til, getur lögregluvaldið krafist sér til aðstoðar hvern fulltíða karlmann, sem
 viðstaddur er, til þess að afstýra óreglu eða óspektum bæði á almannafæri og
 annars staðar, en heimtingu eiga þeir menn, er til slíks eru kvaddir, á fullum bótum
 úr hreppssjóði fyrir tjóni, er þeir kunna að bíða við það á fatnaði eða limum, en
 hreppssjóður á kröfu á hendur hinum seku.

II. KAFLI.

Ákvarðanir til þess að afstýra tálmunum og hættum fyrir umferð.

12. gr.

Enginn ótilskyldur má slökkva né kveikja á götuljósum. Enginn má án leyfis
 lögregluvaldsins selja vörur eða reka aðra atvinnu á almannafæri. Börnum og
 unglingum er þó leyfilegt að selja þar fréttablöð, aðgöngumiða, merki og þess
 háttar, að fengnu samþykki barnaverndarnefndar.

13. gr.

Á alfaravegi má ekki leggja eða setja neitt það, er torveldar umferð frekar en
 nauðsyn krefur. Bifreiðar, vagnar, hjólbörur eða sleðar mega ekki standa á götum
 eða vegum lengur en nauðsynlegt er til þess að fylla þá eða tæma. Hreppsnefndir
 hafa, í samráði við lögreglustjóra, heimild til að ákveða, hvar á götum eða torgum
 vagnar og bifreiðar mega standa. Geta hreppsnefndir, þegar þeim þykir ástæða til
 þess, sett reglur þar að lútandi.

14. gr.

Á alfaravegi má ekki vinna neina þá vinnu, sem tálmar umferð eða gerir hana
 hættulega. Enginn má gera skurð í götur, alfaravegi eða torg, nema fengið sé þar til
 leyfi lögregluvaldsins. Þeirra varúðarráðstafana sé þá einnig gætt, að ekki geti af því
 slys hlotizt, enda verði tafarlaust unnið að endurbótum slíks farartálma.

146

20. ágúst

Verði brýr á vegum í sýslunni, bryggjur eða pallar á almannafæri svo hrörlegt og úr sér gengið, að talist geti að vegfarendum stafi hætta af, þá ber lögreglustjóra að krefjast þess af eigendum mannvirkjanna, að úr sé bætt svo að hættulaust sé.

15. gr.

16. gr.

Allir þeir, sem riða eða aka á almannafæri, skulu gæta allrar varúðar, hægja ferð um vegamót eða þegar farið er fram hjá húshornum eða um skarpar vegabeygjur og einnig varast að tálma ferð annarra vegfarenda. Bifreiðarstjórum og hjólreiðamönnum ber að hafa tendruð ljós á farartækjum sínum frá því að birtu bregður að kvöldi, unz hjart er orðið að morgni, þegar þeir eru á ferð á farartækjunum á þeim tíma. Hjólreiðamönnum ber einnig að hafa bjöllu á hjólum sínum.

17. gr.

Það er bannað að riða eða aka á móti líkfylgdum og skrúðgöngum eða fram hjá þeim. Skal annað hvort vikja úr vegi eða nema staðar meðan þær fara fram hjá.

18. gr.

Slökkviliðið er undanskilið umferðarákvæðum þessarar reglugerðar. Allir eru skyldir að vikja úr vegi fyrir því, svo fljótt sem auðið er. Sama er um sjúkravagna.

III. KAFLI

Um friðun almenningseigna og annarra eigna í sýslunni.

19. gr.

Enginn má skemma, lýta eða óhreinka, né á annan hátt spilla almenningseignum, hvort heldur eru vegir, vatnsból, vatnsveitumannvirki, byggingar, rafmagnsáhöld, rafmagnspræðir, ljósker, eða annað það, er ætlað er til almenningnota. Sama gildir um loftnetaútbúnað einstakra manna.

20. gr.

Enginn má hafast við, án leyfis hlutaðeigandi umráðamanns, á umgirtu svæði eða öðrum stöðum, þar sem gengið er inn í hús eða garða, né fara inn í hús manna í óleyfi.

21. gr.

Enginn má rita, rispa, tjarga, teikna né mála á hús manna eða girðingar nokkuð það, er óprýði, skemmdum eða hneyksli geti valdið. Enginn má heldur skemma girðingar um hús, garða, reiti tún eða önnur mannvirki. Bannað er að klifra yfir girðingar eða fara gegnum þær, nema með leyfi eiganda eða umráðamanns. Enginn má á nokkurn hátt spilla nokkrum eignum í sýslunni, hver sem eigandinn er. Komi slíkt fyrir, skal sá er veldur, bæta fullum bótum þann skaða, er af hlýzt, auk þess sem hann sæti sektum samkvæmt ákvæðum reglugerðar þessarar.

22. gr.

Bönnuð er öll umferð óviðkomandi manna að nauðsynjalausu um lönd í sýslunni annars staðar en þar, sem vegir liggja, nema með leyfi landráðanda. Án leyfis landráðanda má og eigi tjalda né setjast að til verzlunar í sýslunni. Girðingum má eigi spilla né skilja eftir opin hlið, sem lokað verður.

23. gr.

146

Enginn óviðkomandi maður má hagnýta eða tileinka sér nokkrar nytjar í löndum né í landhelgi í sýslunni, svo sem beit, berjatöku, egg, veiði fugla eða fiska, tjaldstæði eða annað, án leyfis landráðanda.

24. gr.

Öllum er skylt að ganga vel og þrífalega um áningastaði sína og tjaldstæði, eða þar sem þeir á annan hátt koma saman á viðavangi, hvar sem er innan sýslunnar. Ber að ræsta vel og vandlega slíka staði af öllum óhroða og rusli, svo sem dósum, flöskum, bréfum og matarleifum og öðru þvilíku, áður en staðurinn er yfirgefinn, og hylja ruslið í gjótu eða flytja burtu. Flöskur má aldrei brjóta á viðavangi. Bannað er að eyða eða spilla gróðri með lyng- eða hrisrifi eða á annan hátt.

25. gr.

Um rekstur búpenings til afrétta, hirðingu hans og fjallskil, fer eftir ákvæðum fjallskilamálareglugerðar fyrir Kjósarsýslu, eins og þau nú eru eða síðar kunna að verða.

Að öðru leyti eru allir skyldir að gæta svo sauðfénaðar síns, geitpenings, hrossa og annarra gripa og alifugla, að ekki gangi og valdi skemmdum á varplöndum, engjum, túnnum, ökrum og matjurtagörðum annarra. Bæti eigandi eða umráðamaður peningsins skaða þann, er slíkur ágangur kann að valda, eftir því hvort eignar- eða leigupeningur hefur valdið. Um ákvörðun skaðabóta skal fara eftir mati úttektarmanna, nema öðruvísi sé ákveðið í fjallskilareglugerðinni.

IV. KAFLI

Um húsabyggingar og önnur mannvirki í sýslunni.

26. gr.

Enginn má byggja innan takmarka sýslunnar nokkurs konar hús, hvorki til íbúðar, atvinnu, geymslu eða fyrir skepnur, hvorki á lóðum einstakra manna, hvort sem lóðarhafi vill sjálfur byggja eða annar, né á leigðum lóðum, nema með leyfi hreppsnefndar og eftir fyrirætlun hennar. Sama gildir um fiskreiti, girðingar og önnur mannvirki. Þegar byggingarnefnd verður starfandi í hreppnum, falla þessi mál undir starfsvið hennar.

V. KAFLI

Um veitingastaði, samkomuhús og skemmtanir.

27. gr.

Allir staðir, þar sem höfð eru á hendi almenn veitingasala matar og drykkjar, og gististaðir fyrir almenning, skulu háðir sérstöku eftirliti lögregluvaldsins og skal því heimill gangur um húsakynni þau, sem notuð eru í sambandi við veitingarnar. Á gistihúsum skal haldin nákvæm gestaskrá.

28. gr.

Sérhverjum, sem hefur veitingasölu, hverju nafni sem nefnist, er skylt að gera allt, sem í hans valdi stendur, til þess að afstýra því, að nokkuð það fari fram í húsum hans, sem kemur í bága við velsæmi og góða reglu.

29. gr.

Á veitingastað má enginn sýna af sér ofsalegt athæfi eða látbragð, hávaða eða nokkra ósæmlega hegðun eða hafa áhættuspil um hönd.

30. gr.

Allir almennir veitingastaðir og somkomustaðir skulu vera lokaðir frá kl. 11 að kvöldi til kl. 6 að morgni og allir gestir, sem ekki eiga náttstað þar, skulu hafa farið út, ekki síðar en hálfri stundu eftir að lokað var. Þó má selja ferðamönnum greiða á hvaða tíma sem er. Heimilt er félögum að halda þar samkvæmi, dansleiki og aðrar skemmtanir, sem ekki eru bundnar við neinn sérstakan lokunartíma, ef ekki taka þátt í þeim aðrir en félagsmenn og gestir þeirra. Sama gildir um brúðkaup og samsæti einstakra manna.

31. gr.

Við hvert veitingahús eða almennt samkomuhús skal eigandinn láta gera salerni, sem gestum sé heimilt til notkunar. Skal veitingamaður, húsráðandi eða umsjónarmaður samkomustaðarins sjá um, að því sé ávallt haldið vel hreinu.

32. gr.

Vilji nokkur, einstaklingur eða félag, halda almenna samkomu, svo sem dansskemmtun, sjónleiki, söngskemmtun, myndasýningu o. s. frv., er almenningi sé boðið til eða seldur aðgangur, eða til að hafa veitingar á staðnum, skal hann til þess fá leyfi hreppstjóra. Um leið og hreppstjóri veitir slíkt leyfi, ákveður hann gjald fyrir það lögum samkvæmt, er rennur í sveitarsjóð. Leyfishafa er skylt að hlýða þeim fyrirmælum, sem lögregluvaldið setur til þess að varðveita góða reglu, velsæmi og hreinlæti. Honum er skylt að hlýða heilbrigðisfyrirmælum um ræstingu og hreinlæti í húsrúminu, enda skal það ávallt nýræst, er samkoma byrjar og nægileg hrákailát til staðar.

Sé samkomu ætlað að standa fram á nótt (milli kl. 11 að kvöldi til kl. 6 að morgni) skal hreppstjóri því aðeins veita leyfið, að hann treysti umsækjanda til að gæta í hvívetna góðrar reglu og velsæmis á samkomunni, enda hafi umsækjandi á sinn kostnað tryggt sér menn, er hreppstjóra geti verið til aðstoðar við eftirlit í þessu efni allan samkomutímann.

Fari nokkuð fram, er brýtur í bága við góða reglu og velsæmi, er lögregluvaldinu heimilt að slíta slíkri samkomu.

Almennar útisamkomur eru að öllu leyti háðar fyrirmælum þessa kafla, að svo miklu leyti, sem því verður við komið.

33. gr.

Sérhverjum, er sjúkling hefur á heimili sínu, er heimilt að fá bannað að almennar samkomur, sem háreisti geta valdið, séu haldnar svo nærri húsi hans, að hætta geti stafað af vegna ónæðis.

34. gr.

Föst kvikmyndahús má ekki starfrækja í sýslunni, nema með leyfi viðkomandi hreppsnefndar og lögreglustjóra og með þeim skilyrðum, sem nefndin tiltekur að því er snertir öryggisútbúnað og loftrými. Hreppsnefndin ákveður, hve mikið gjald skuli greiða í sveitarsjóð fyrir slíkt leyfi annaðhvort árlega eða fyrir hverja sýningu. Leyfi til einstakra kvikmyndasýninga getur hreppsnefndin veitt og ákveður þá um leið gjald fyrir þær til sveitarsjóðs.

Um leið og leyfið yrði veitt til þess að starfrækja kvikmyndahús í sýslunni, skal í leyfinu kveða á um, á hvern hátt verði fyrirbyggð, að nokkrar þær myndir verði sýndar, er brjóta í bág við siðgæði og velsæmi, enda hefur lögregluvaldið fulla heimild til að banna sýningu slíkra mynda.

VI. KAFLI

Um almennt hreinlæti og þrifnað.

146

20. ágúst

35. gr.

Enginn má á nokkurn hátt saurga eða spilla neyzluvatni manna, hvort heldur er rennandi vatn í ám, lækjum eða lindum, í vatnsleiðslum, þróm eða brunnum. Vatnsból skulu vel varin fyrir öllum óþrifnaði, og þess stranglega gætt, að skólpi eða öðru, er óþrifnaði veldur, sé ekki hellt þannig, að runnið geti að þeim.

Fatahreinsun eða önnur skarnhreinsun má ekki eiga sér stað svo nálægt brunnum, að nokkur hætta sé á, að neyzluvatn saurgist af.

36. gr.

Ekki má kasta á almannafæri hræjum, dauðum fiski, matarleifum eða fiskúrgangi. Eigi má heldur láta standa þar stampa, tunnur né önnur ílát með for, grút, slori eða öðrum óþverra, né heldur skilja þar eftir nokkurt sorp, ösku, járnarusl, víra, bréf eða nokkuð það, er valdið getur óheilnæmi, óþrifnaði, tálmunum eða óþrýði.

Í ræsi má ekki fleygja neinu því, er stíflað getur vatnsrásina.

37. gr.

Þegar for eða slor er flutt um götur og alfaravegi, skal það flutt í heldum ílátum eða vögnum, og skal sá, er flytur, hreinsa upp ef niður á veginn fer. Sama máli gegnir, ef eitthvað annað slæðist eða fellur niður á alfaravegi við flutning, svo að óþrifnaður eða farartálmi geti af stafað, þá skal sá hreinsa allt slíkt burtu, er sök átti á, að niður féll.

38. gr.

Sorphauga, áburðarhauga, salerni, forir eða annað því um líkt má eigi hafa í nánd við almannafæri. Safngryfjur, forir og grútarþrær skulu vera þaktar, svo að engan óðaun leggi af þeim, og svo vel umgirtar, að engin hætta geti af þeim stafað fyrir menn eða skepnur. Lifrabræðslu eða aðra vinnu, sem óþrifnaði veldur eða óhollustu, má ekki hafa á öðrum stöðum en þeim, sem viðkomandi hreppsnefnd ákveður.

39. gr.

Skylt er lóðar- og húseigendum að hafa hreinlegt og þrifalegt í kringum hús sín, hreinsa burtu sorp og skran, lagfæra rústir, svo að hvorki stafi af þeim hætta né séu til lýta, viðhalda sæmilega girðingum og ástunda í hvívetna þrifnað og góða umgengni.

Enginn má fleygja sorpi, ösku eða öðrum óhreinindum inn á lóð annars manns, eða orsaka að þetta berist þangað. Hver, sem gerist sekur um slíkt, skal sæta sektum og flytja óhreinindin tafarlaust burt á sinn kostnað og gera ráðstafanir til þess að aftra því, að óhreinindin berist af lóð hans á lóð annars manns.

VII. KAFLI

Hundahald.

40. gr.

Hundar allir í sýslunni skulu bera merki eða mark, er glögglega sýni heimilisfang þeirra, annaðhvort á hálsbandi eða á eyrum (fjármark, ef lítið er). Allir hvatir hundar skulu vera geltir $\frac{1}{2}$ árs eða eldri, nema leyfi til undanþágu sé fengið hjá hreppsnefnd.

146 Ógeltir hundar skulu bera sérstakt, auðsætt merki þess leyfis. Eftir árslok 1941
20. ágúst skulu aðrir ógeltir og allir ómerktir hundar vera réttlausir í sýslunni.

VIII. KAFLI

Um hegningarákvæði, kostnað, staðgildi samþykktarinnar o. fl.

41. gr.

Með mál, sem rísa út af brotum á samþykkt þessari, skal farið sem almenn lögreglumál.

42. gr.

Brot gegn samþykkt þessari varða sektum allt að 1000 krónum, ef ekki liggur við þyngri hegning að lögum. Ef kenna má yfirsjón, er barn yngra en 14 ára drýgir, skorti á hæfilegri umsjón foreldra eða annarra, sem barninu ganga í foreldra stað, þá skal refsa þeim fyrir yfirsjónina, en ekki barninu.

Hagnaður sá, er sökudólgur kann að hafa haft af broti sínu og enginn einstakur maður á löglega kröfu til, skal upptækur ger og renna í hreppssjóð, auk sekta.

43. gr.

Hreppstjórar skulu, hver í sínum hreppi, hafa gætur á, að fyrimælum samþykktar þessarar sé hlýtt og ástunda að koma í veg fyrir brot á henni. Komist hreppstjóri að því, að brot sé framið, skal hann jafnskjótt kynna sér málavöxtu og senda lögreglustjóra skýrslu um málið án tafar.

44. gr.

Ef einhver lætur það ógert, sem skylda hans er samkvæmt samþykktinni, má lögregluvaldið láta framkvæma það, eða gera nauðsynlegar ráðstafanir til að hindra, að vanrækslan valdi tjóni. Kostnað, er af þessu leiðir og þeim ráðstöfunum, sem lögregluvaldið gerir til þess að hindra brot gegn samþykktinni, greiðir hreppssjóður, en skyldur er hinn seki að endurgreiða hreppnum kostnaðinn að fullu.

45. gr.

Kostnað, sem leiðir af framkvæmd á samþykkt þessari, er eigi verður krafist af öðrum, greiðir hreppssjóður hvers sveitarfélags sýslunnar innan takmarka þess.

Leiði kostnað af ráðstöfunum er varða lögsagnarumdæmið í heild, greiðist hann úr sýslusjóði.

Jafnframt því að úr gildi er felld lögreglusamþykkt fyrir Mosfellshrepp frá 29. marz 1932, staðfestist lögreglusamþykkt þessi hér með samkvæmt lögum nr. 107 frá 8. maí 1935, um lögreglusamþykktir utan kaupstaðanna, til þess að öðlast gildi þegar í stað, og birtist til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Í dóms- og kirkjumálaráðuneytinu, 20. ágúst 1941.

Hermann Jónasson.

Ragnar Bjarkan.